

บริบทของสภาพแวดล้อมและการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการเติบโต ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำปาง

The Context of Environment and Strategic Management Affecting the Growth of Small and Medium Enterprises (SMEs) in Lampang Province

จิราพร ไชยสร^{1*} และ บุญทวารณ วิงวอน²
Jiraporn Chaisor^{1*} and Boonthawan Wingwon²

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบริบทสภาพแวดล้อม การจัดการเชิงกลยุทธ์และการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ เพื่อศึกษาบริบทของสภาพแวดล้อมและการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำปาง จำนวน 460 คน เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม โดยใช้สถิติพรรณนาหาค่าความถี่ ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติคืออนุมานวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสมการโครงสร้าง โดยโปรแกรม Smart PLS 2.0 M3

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุดการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี สถานที่ตั้งธุรกิจส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมืองลำปาง กิจการเจ้าของคนเดียวมากที่สุด ดำเนินธุรกิจต่ำกว่า 3 ปี จำนวนพนักงานและลูกจ้างในธุรกิจจำนวนไม่เกิน 15 คน และใช้เงินทุนส่วนตัวในการลงทุนธุรกิจ ความคิดเห็นของการจัดการเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน อยู่ในระดับมาก ลำดับสุดท้าย คือ การเติบโตของวิสาหกิจอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิเคราะห์ด้วยสมการโครงสร้าง พบว่า บริบทของสภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของวิสาหกิจ รองลงมา คือ บริบทสภาพแวดล้อมภายในมีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของวิสาหกิจ ลำดับต่อมาบริบทสภาพแวดล้อมภายในมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ สภาพแวดล้อมภายนอก มีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ ลำดับสุดท้ายการจัดการเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของวิสาหกิจ

คำสำคัญ: สภาพแวดล้อม การจัดการเชิงกลยุทธ์ การเติบโตของวิสาหกิจ

Abstract

The purposes of this research were to examine the level of opinion towards the context of strategic management and the growth of small and medium enterprises (SMEs), and to investigate the context of strategic management affecting the growth of small and medium enterprises (SMEs) in Lampang province. The samples were 460 SME entrepreneurs in Lampang province.

¹นักศึกษาริทยูนิโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการจัดการทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

²รองศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการจัดการทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

*Corresponding author; email: boonthawan2009@gmail.com

¹Graduate students Master of Business Administration Program General Management Management Faculty of Management Science, University Lampang Rajabhat

²Associate Professor Dr., Master of Business Administration Program General Management Management Faculty of Management Science, University Lampang Rajabhat

This survey research employed questionnaire as research instrument. The data was analyzed for descriptive statistics including frequency, percentage, and standard deviation while inferential statistics employed structural equation model using Smart PLS 2.0 M3 software in analyzing correlation of variables.

The results showed that majority of entrepreneurs were female, aged between 31-40 years old, holding education level lower than bachelor degree, business setting located in Lampang district, business solely operated by the owner, business operation less than 3 years, staff not exceeding 15 employees, business establishment using personal capital. The respondents showed their opinion towards the strategic management at the highest while external and internal environment was rated at the high level and finally the growth of enterprises was ranked at the medium level. The analysis by structural equation model indicated that the external environment held direct effect towards the growth of enterprises, followed by internal environment held direct effect towards the growth of enterprises, internal environment held direct effect towards strategic management, external environment held direct effect towards strategic management, and finally strategic management held direct effect towards the growth of enterprises.

Keywords: Environment, Strategic Management, Growth of Enterprise

บทนำ

รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) เป็นอย่างมาก เพราะเป็นธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งมีส่วนสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ให้แก่ประเทศประมาณร้อยละ 37.10 ขณะที่มูลค่าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ที่ 1.75 ล้านล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 28.40 ของมูลค่าส่งออกโดยรวม นอกจากนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการจ้างงานของประเทศ โดยมีแรงงานในภาคธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมถึง 10.51 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 77.90 ของจำนวนแรงงานทั้งประเทศ (Office of Small and Medium Enterprises Promotion, 2013) นับเป็นจุดเริ่มต้นการลงทุนของผู้ประกอบการธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ต้องใช้งบลงทุนสูง แต่ถ้าประสบความสำเร็จก็จะเป็นฐานของการพัฒนาประเทศต่อไป

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ ต้องเตรียมความพร้อมในการเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอน เพื่อเสริมสร้างความเติบโตให้แก่กิจการของตนเอง (Boyd & Gumpert, 1983 : 67) รวมทั้งกลยุทธ์ธุรกิจในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เพื่อวางแผนในการจัดลำดับความสำคัญในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกลไกต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยการจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้องค์กรมีความอยู่รอดอย่างยั่งยืน (Boonthawan, 2011: 342) ฉะนั้น การดำเนินธุรกิจให้เจริญเติบโตเป็นสิ่งทีกิจการทุกประเภทมีความต้องการ อาจจะเป็นการเติบโตภายในหรือภายนอกกิจการก็สามารถทำได้ (Wheelen & Hunger, 2008) การดำเนินงานจึงต้องเกี่ยวข้องกับการสร้างการเติบโตให้กับธุรกิจ เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากโอกาสใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต กิจการแบบการประกอบการไม่ใช่กิจการที่หยุดนิ่งอยู่กับที่ หรือหยุดอยู่ที่ตลาดเดียวหรือผลิตภัณฑ์เดียว ดังนั้น การประกอบการต้องแสวงหาวิธีการในการขยายกิจการจากโอกาสอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการเพิ่มมูลค่าให้แก่ลูกค้าผ่านผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ หรือปรับปรุงใหม่ (Plunkett, Attner and Allen, 2008 : 468- 469)

โดยทั่วไปการจัดการเชิงกลยุทธ์ จะให้ความสำคัญที่การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคที่ธุรกิจต้องเผชิญ ตลอดจนการตัดสินใจและกำหนดทิศทางโดยผู้นำองค์กรระดับสูง ผ่านกลไกของการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอก ซึ่งจะไม่เหมือนกับการตัดสินใจที่กระทำ โดยผู้นำองค์กรระดับกลางและระดับปฏิบัติงาน ทำให้การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์มีผลกระทบโดยตรงต่อการเจริญเติบโตในอนาคต และการดำรงอยู่ในระยะยาวขององค์กร หรืออาจกล่าวได้ว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์

เป็นการจัดการที่ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม ซึ่งจะมีผลต่อการจัดการภายในองค์กร โดยผู้นำองค์กรต้องเตรียมแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป หรือสามารถตอบโต้สภาวะการแข่งขันได้อย่างรวดเร็ว โดยมีการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร (Chaiyut, 2012 : 5)

การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) เริ่มต้นจากความพยายามของผู้นำองค์กรที่จะนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดขององค์กรไปใช้ให้เกิดคุณค่ามีประโยชน์อย่างสูงสุด ในการบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กรภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะแรงผลักดันของการแข่งขันของธุรกิจอุตสาหกรรม เพื่อให้องค์กรธุรกิจสามารถดำรงอยู่และดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการจัดการที่จะต้องมีการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กร การแข่งขันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยที่ผู้นำองค์กรต้องตัดสินใจกำหนดนโยบายหรือดำเนินการ ให้มีความสอดคล้องกับโอกาสหรืออุปสรรคทางธุรกิจ ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อม ตลอดจนสอดคล้องกับจุดอ่อนและจุดแข็งขององค์กรธุรกิจ (Boonthawan, 2007) โดยเฉพาะในช่วง ที่ระบบเศรษฐกิจและธุรกิจยุคใหม่กำลังอยู่ในขั้นตอนของการปรับตัวอย่างรุนแรงและรวดเร็ว เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในหลายระดับและหลากหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้เกิดการจัดระเบียบโลกใหม่ (New World Order) ทำให้การจัดการเชิงกลยุทธ์กลายเป็นหัวใจสำคัญต่อความสำเร็จของธุรกิจยุคใหม่ โดยเฉพาะองค์กรธุรกิจที่กำลังเผชิญการทำลายจากการแข่งขันในโลกที่ไร้พรมแดน (Borderless World)

ดังนั้น การจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการศึกษาลักษณะขององค์กรในปัจจุบันว่า ขณะนี้กิจการกำลังดำเนินการในลักษณะใด และวิเคราะห์ถึงสภาพแวดล้อมและการดำเนินงานขององค์กรสภาพแวดล้อมในการแข่งขัน การตั้งเป้าประสงค์ การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน และการควบคุมกลยุทธ์ เพื่อการบรรลุเป้าประสงค์ที่องค์กรวางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการดำเนินงานและความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยการกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) จะมุ่งเน้นและเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์อุปสรรค (Threats) และโอกาส (Opportunities) ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ซึ่งครอบคลุมทั้งในระดับมหภาคและสภาพแวดล้อมในการดำเนินการ เพื่อทำการกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าประสงค์ (Goals) ในระยะยาว และทางเลือกของกลยุทธ์ (Strategic Alternatives) ที่เหมาะสมที่สุดขององค์กร โดยตระหนักถึงความไม่แน่นอนและพลวัตของสภาพแวดล้อม (Wheelen & Hunger, 2008)

จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือตอนบนที่มีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2557 มีการดำเนินกิจการ จำนวน 28,972 ราย (Office of Small and Medium Enterprises Promotion, 2013) ตามนโยบายของภาครัฐและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ของจังหวัดได้อย่างมั่นคง (Boonthawan, 2007 : 3) แต่การดำเนินงานส่วนใหญ่ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ต้องพบเจอกับปัญหาอยู่เสมอในด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งการดำเนินงานส่วนใหญ่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำปางขาดการบริหารจัดการและการผสมผสานแบบบูรณาการครบวงจร ด้านสาธารณูปโภค ด้านการตลาดสินค้าเกษตรและด้านการท่องเที่ยว ทำให้เกิดปัญหาของการขาดกำลังคนที่มีทักษะความชำนาญเฉพาะด้าน ตลอดจนการเคลื่อนย้ายแรงงาน ส่งผลกระทบต่อปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมเซรามิก หัตถกรรม อุตสาหกรรม ภาคการท่องเที่ยวและบริการ เนื่องมาจากขาดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก จึงส่งผลให้ขาดกลไกที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทำให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่มีขีดความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว (Lampang Provincial Development Plan, 2013)

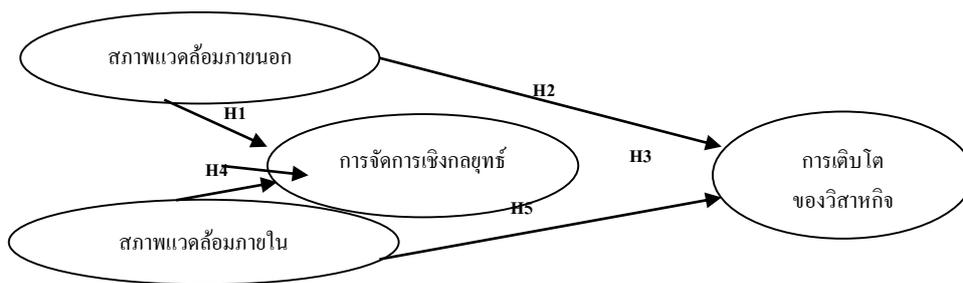
จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่า สภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่เสริมสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งมีความสำคัญก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเงื่อนไขด้านต่าง ๆ ที่เพิ่มขึ้นของกระบวนการทางธุรกิจที่มีความสลับซับซ้อนและมีความรุนแรง เหล่านี้ล้วนเกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก ไม่ว่าจะเป็นสภาวะเศรษฐกิจ สังคมเสถียรภาพทางการเมืองและภาวะการแข่งขัน

และสภาพแวดล้อมภายใน อาทิ การจัดการเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นตลาด การเงินและการผลิตการดำเนินงานที่มีผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในระยะยาว ดังนั้นผู้ประกอบการต้องมีการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพราะที่ผ่านมาผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีการใช้กลยุทธ์เข้ามาเพิ่มสมรรถนะวิสาหกิจให้เกิดการเติบโต ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับบริบทของสภาพแวดล้อมและการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำปาง เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงในการดำเนินวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อันจะนำไปสู่การเจริญเติบโตที่ยั่งยืน และทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินอยู่นั้นสามารถดำรงสถานภาพให้คงอยู่ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบริบทสภาพแวดล้อม การจัดการเชิงกลยุทธ์และการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาบริบทของสภาพแวดล้อมและการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำปาง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

- H1 : สภาพแวดล้อมภายนอกมีผลต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์
- H2 : สภาพแวดล้อมภายนอกมีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจ
- H3 : การจัดการเชิงกลยุทธ์มีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจ
- H4 : สภาพแวดล้อมภายในมีผลต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์
- H5 : สภาพแวดล้อมภายในมีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำปางที่มีการรายงานกับสำนักงานวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 29,017 ราย (Office of Small and Medium Enterprises Promotion, 2013) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ที่เหมาะสมจะทำให้มั่นใจว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มีความเป็นตัวแทนของ

ประชากรสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ตามเกณฑ์ของคอมเลย์และลี (Comrey & Lee, 1992 : 133) กำหนดขนาดตัวอย่างตามความเหมาะสมจำนวน 500 ราย ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 460 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.00

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำปาง โดยลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ข้อมูลระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับบริบทของสภาพแวดล้อมและการจัดการเชิงกลยุทธ์และการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำปาง และตอนที่ 3 บริบทสภาพแวดล้อมและการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำปาง

การตรวจสอบเครื่องมือเพื่อหาความเชื่อถือได้ (Reliability) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Alpha Coefficient) ของ Cronbach มาตรวัดประเด็นสภาพแวดล้อมภายนอก มีสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.895 มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนอยู่ระหว่าง 0.566 - 0.803 มาตรวัดประเด็นสภาพแวดล้อมภายใน มีสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.704 มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนอยู่ระหว่าง 0.231-0.538 มาตรวัดประเด็นการจัดการเชิงกลยุทธ์ มีสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.919 มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนอยู่ระหว่าง 0.612-0.809 และมาตรวัดประเด็นการเติบโตของวิสาหกิจ มีสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ 0.940 มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนอยู่ระหว่าง 0.561-0.903 ข้อคำถามใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ (5-Point Likert Scale) คือ 1 หมายถึง น้อยที่สุด และ 5 หมายถึง มากที่สุด โดยใช้สถิติพรรณนาวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ด้วยสมการโครงสร้าง (SEM) โดยใช้เทคนิค Smart PLS Version : 2.0. M3 (Christian et al., 2012: Online) วาดกราฟแสดงความสัมพันธ์ เพื่อทดสอบตัวแปรต่าง ๆ ว่ามีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่ดำเนินการวิจัยมีทั้งหมด จำนวน 460 คน จำแนกเป็นเพศหญิง จำนวน 398 คน (ร้อยละ 86.52) และเพศชาย จำนวน 62 คน (ร้อยละ 13.48) อายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 177 คน (ร้อยละ 38.50) และอายุต่ำกว่า 20ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.20) สถานภาพสมรส มีจำนวนมากที่สุด 335 คน (ร้อยละ 72.80) และหม้ายหรือหย่าร้าง มีจำนวนน้อยที่สุด 4 คน (ร้อยละ 0.90) ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 299 คน (ร้อยละ 65.00) และปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 57 คน (ร้อยละ 12.40)

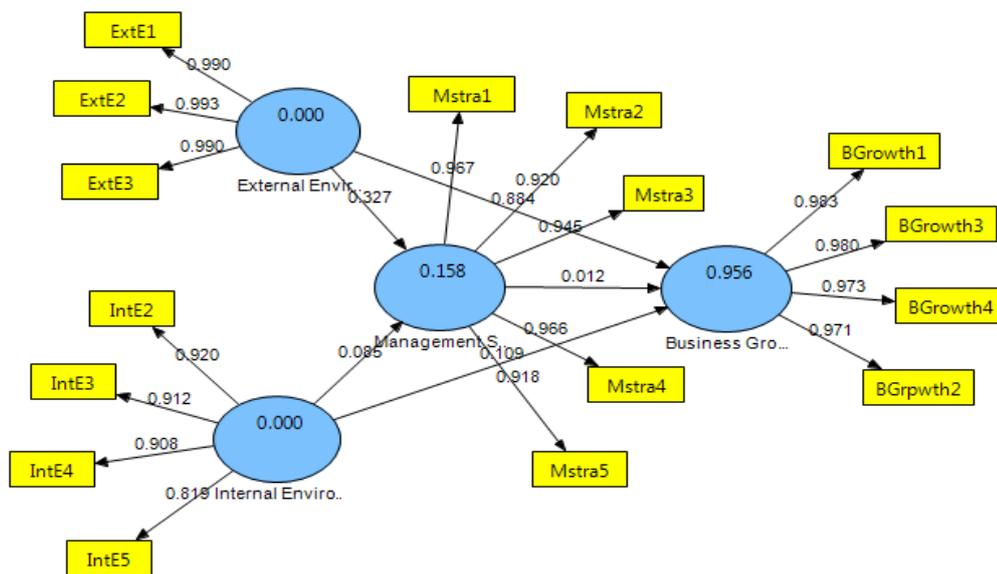
สถานที่ตั้งของธุรกิจอำเภอเมืองลำปาง มีจำนวนมากที่สุด 56 คน (ร้อยละ 12.17) รองลงมา คือ อำเภอห้างฉัตรและอำเภอเสริมงาม ส่วนอำเภอสบปราบ มีจำนวนน้อยที่สุด 29 คน (ร้อยละ 6.30) ลักษณะของธุรกิจเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 179 คน (ร้อยละ 38.90) ประเภทของธุรกิจ คือ การบริการ มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 173 คน (ร้อยละ 37.60) ประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจต่ำกว่า 3 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 199 คน (ร้อยละ 43.30) จำนวนพนักงานและลูกจ้างในธุรกิจ จำนวนไม่เกิน 15 คน มีจำนวนมากที่สุด 172 คน (ร้อยละ 37.40) ทุนจดทะเบียนทั้งหมดต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด 281 คน (ร้อยละ 61.10) ซึ่งใช้เงินลงทุนส่วนตัวในการลงทุนธุรกิจ มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 364 คน (ร้อยละ 79.10) และปัจจุบันธุรกิจมียอดขายเฉลี่ยเท่าเดิม มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 336 คน (ร้อยละ 73.00)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อบริบทของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก การจัดการเชิงกลยุทธ์ และการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกการจัดการเชิงกลยุทธ์ และการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (n=460)

ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. สภาพแวดล้อมภายนอก	3.93	0.644	มาก
2. สภาพแวดล้อมภายใน	3.60	0.724	มาก
3. การจัดการเชิงกลยุทธ์	4.43	0.789	มากที่สุด
4. การเติบโตของวิสาหกิจ	3.32	0.943	ปานกลาง

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานและความสัมพันธ์ตัวแบบสมการโครงสร้าง

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง

ที่มา : ผลการทำโปรแกรม Smart PLS 2.0 M3

หมายเหตุ : External Environment = สภาพแวดล้อมภายนอก, Internal Environment = สภาพแวดล้อมภายใน, Management Strategy = การจัดการเชิงกลยุทธ์, Business Growth = การเติบโตของวิสาหกิจ

จากภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้าง (Structure Equation Model) พบว่าสภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของวิสาหกิจมากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางมากที่สุด เท่ากับ 0.884 มีค่า R^2 เท่ากับ 0.956 รองลงมาสภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.327 มีค่า R^2 เท่ากับ 0.158 ลำดับต่อมาสภาพแวดล้อมภายใน มีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของธุรกิจมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.109 มีค่า R^2 เท่ากับ 0.956 สภาพแวดล้อมภายในมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง เท่ากับ 0.085 มีค่า R^2 เท่ากับ 0.158 ลำดับสุดท้ายการจัดการเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของวิสาหกิจ มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางน้อยที่สุด เท่ากับ 0.012 มีค่า R^2 เท่ากับ 0.956

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน

Construct/Item	loading	t-stat	CR	AVE
สภาพแวดล้อมภายนอก			0.993	0.698
1. ภาวะทางเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อ การเติบโตของธุรกิจ	0.990	21.913		
2. การกำหนดนโยบายการบริหารงานขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมภายนอก	0.992	23.254		
3. สภาพแวดล้อมภายนอกมีผลกระทบต่อ การดำเนินงานของธุรกิจ	0.990	30.700		
สภาพแวดล้อมภายใน			0.938	0.640
1. การยอมรับความเสี่ยงในการจัดการธุรกิจเป็นสิ่งจำเป็น	0.919	14.697		
2. การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทำให้เกิดโอกาสในการสร้างนวัตกรรมใหม่	0.912	31.182		
3. เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ท่านสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว	0.907	22.769		
4. กิจกรรมของท่านมีระบบที่ตอบสนองต่อการตัดสินใจทางธุรกิจ	0.818	16.482		
การจัดการเชิงกลยุทธ์			0.975	0.863
1. ท่านมีการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง	0.966	25.917		
2. มุ่งเน้นการสร้างความแตกต่างผลิตภัณฑ์และบริการ	0.919	33.466		
3. เน้นการดำเนินงานเชิงรุกเพื่อเข้าถึงโอกาสของธุรกิจ	0.944	23.800		
4. เน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า	0.966	22.412		
5. ปรับวิธีการดำเนินงานเพื่อเพิ่มจุดแข็งให้กับกิจการ	0.917	20.630		
การเติบโตของวิสาหกิจ			0.988	0.761
1. ธุรกิจแนวโน้มนของการเติบโตอย่างต่อเนื่อง	0.983	21.463		
2. ธุรกิจมียอดขายที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	0.979	33.410		
3. ธุรกิจมีผลตอบแทนจากสินทรัพย์สูงขึ้น	0.972	49.213		
4. ธุรกิจมีผลตอบแทนจากกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	0.970	26.565		

หมายเหตุ : Loading ≥ 0.606 แสดงว่าตัวชี้วัดมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนกสูง

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน

จากตารางที่ 2 พบว่าตัวชี้วัดทุกตัวมีค่า loading สูง คืออยู่ที่ระหว่าง 0.700–0.937 มีเครื่องหมายบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ทุกตัวและบล็อกรมีค่า CR สูงมากอยู่ที่ระหว่าง 0.898-0.969 และมีค่า AVE สูงอยู่ระหว่าง 0.640 – 0.863 แสดงให้เห็นว่าตัวชี้วัดในแต่ละบล็อกสามารถชี้วัดตัวแปรแฝงในบล็อกของคนได้ดีเท่าเทียมกันและมีความน่าเชื่อถือได้สูง

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานงานวิจัย	สัมประสิทธิ์ เส้นทาง	T-stat	สรุปผล
1. H1 : สภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์	0.326	3.157	สนับสนุน
2. H2 : สภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลต่อการเติบโตของวิสาหกิจ	0.883	14.602	สนับสนุน
3. H3 : การจัดการเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลต่อการเติบโตของวิสาหกิจ	0.012	1.984	สนับสนุน
4. H4 : สภาพแวดล้อมภายในมีอิทธิพลต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์	0.085	2.012	สนับสนุน
5. H5 : สภาพแวดล้อมภายในมีอิทธิพลต่อการเติบโตของวิสาหกิจ	0.109	2.803	สนับสนุน

หมายเหตุ: T-Stat \geq 1.96 แสดงว่า สมมติฐานมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05**

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานในการวิเคราะห์อิทธิพลด้านต่างๆ สามารถอ่านผลได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 สภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าสภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.326 ค่า t-stat เท่ากับ 3.157 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

สมมติฐานที่ 2 สภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลต่อการเติบโตของวิสาหกิจ

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลต่อการเติบโตของวิสาหกิจ มีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.883 ค่า t-stat เท่ากับ 14.602 ซึ่งสนับสนุนตามสมมติฐาน ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

สมมติฐานที่ 3 การจัดการเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลต่อการเติบโตของวิสาหกิจ

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การจัดการเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลต่อการเติบโตของวิสาหกิจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.012 ค่า t-stat เท่ากับ 1.984 ซึ่งสนับสนุนตามสมมติฐาน ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

สมมติฐานที่ 4 สภาพแวดล้อมภายในมีอิทธิพลต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สภาพแวดล้อมภายในมีอิทธิพลต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.085 ค่า t-stat เท่ากับ 2.012 ซึ่งสนับสนุนตามสมมติฐาน ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

สมมติฐานที่ 5 สภาพแวดล้อมภายในมีอิทธิพลต่อการเติบโตของวิสาหกิจ

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สภาพแวดล้อมภายในมีอิทธิพลต่อการเติบโตของวิสาหกิจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ 0.109 ค่า t-stat เท่ากับ 2.803 ซึ่งสนับสนุนตามสมมติฐาน ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงจำแนกและคุณภาพของมาตรวัด

Construct	CR	AVE	R ²	Construct			
				Business Growth	External Environment	Internal Environment	Management Strategy
External Environment	0.993	0.982	-	-	0.975		
Internal Environment	0.938	0.792	-	-	0.676	0.800	
Management Strategy	0.975	0.889	0.158	-	0.159	0.168	0.929
Business Growth	0.988	0.953	0.955	0.872	0.518	0.048	0.476

หมายเหตุ : CR = composite reliability, AVE = Average Variance Extracted, ค่าตัวเลขใน Main diagonal คือ \sqrt{AVE}

จากตารางที่ 4 พบว่า \sqrt{AVE} ใน column ที่สนใจมีค่าสูงกว่า cross construct correlation ทุกค่าใน column เดียวกัน แสดงว่ามาตรวัดมีความเที่ยงตรงเชิงจำแนกทุก construct และพบว่า CR มีค่าสูงกว่า 0.60 ทุกค่า และค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าสูงกว่า 0.20 แสดงว่ามาตรวัดมีความเชื่อถือได้

ผลการวิเคราะห์คุณภาพตัวแบบและมาตรวัด

จากตารางที่ 3 พบว่าตัวแปรตามทุกตัวมีค่า R^2 สูง โดยมีค่าระหว่าง 0.955 – 0.158 ทุกเส้นทาง มีนัยสำคัญทางสถิติ มีระดับความเชื่อถือได้ (CR) ของแต่ละด้านสูงระหว่าง 0.993 – 0.938 และมีค่า AVE ระหว่าง 0.982 – 0.792 ซึ่งค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อในตัวชี้วัด สามารถวัดค่าได้น่าเชื่อถือ มีความเที่ยงตรงและค่าความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดแต่ละตัวภายในตัวแปรเดียวกันมีค่าสูงกว่าค่าความสัมพันธ์กับตัวชี้วัดต่างตัวแปรกันแสดงถึงความเที่ยงตรงเชิงจำแนก

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อสภาพแวดล้อมภายนอก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3.93 สภาพแวดล้อมภายใน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3.60 การจัดการเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.43 และการเติบโตของวิสาหกิจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3.32 โดยมีการนำเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. การจัดการเชิงกลยุทธ์ ระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .789 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ประกอบการได้มุ่งเน้นการสร้างความแตกต่าง ของผลิตภัณฑ์และบริการ รวมไปถึงการปรับวิธีสำหรับการดำเนินงานเพื่อเพิ่มจุดแข็งให้กับกิจการ รวมไปถึง การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการดำเนินงานเชิงรุกเพื่อเข้าถึงโอกาสของธุรกิจและเน้นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ซึ่งการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของจังหวัดลำปาง ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ต้องอาศัยการกำหนดวิสัยทัศน์ การนำความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อนำมาปรับใช้ให้สินค้าหรือบริการเป็นที่พึงพอใจและตอบสนองความต้องการแก่ลูกค้าเป็นหลัก ทั้งนี้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลในการนำมาวางแผนเพื่อให้ธุรกิจสามารถแข่งขันและเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Chaiyut (2012 : 18 - 20) ที่ได้กล่าวถึงการกำหนดกลยุทธ์สำหรับการดำเนินงานของธุรกิจ ต้องเริ่มจากการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมากำหนดทิศทางหรือแนวทาง และกรอบการปฏิบัติงานของธุรกิจซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบของกลยุทธ์ที่เหมาะสม ต่อ การทำงานของธุรกิจนั้นๆ ตลอดจนต้องมีการปรับตัวตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ขององค์กรสามารถอยู่รอดและพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

2. สภาพแวดล้อมภายนอก ระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.644 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการปรับปรุงกลยุทธ์ตามสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ตามนโยบายรัฐบาลที่มีผลต่อการทำงาน สภาพแวดล้อมภายนอกมีผลกระทบต่อการทำงานของธุรกิจ ภาวะทางเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อรายได้ของธุรกิจ และการกำหนดนโยบายการบริหารงานขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Chaiyut (2012 : 52) ซึ่งกล่าวถึงสภาพแวดล้อมนอกจากการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดลำปางซึ่งมีการแข่งขันของธุรกิจอย่างหลากหลาย เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับผลกระทบจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยการเมืองและกฎหมาย ปัจจัยด้านเทคโนโลยี และปัจจัยระหว่างประเทศ ซึ่งปัจจัยที่ได้กล่าวมาส่งผลกระทบต่อธุรกิจทั้งสิ้น ดังนั้น สภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้นำองค์กรเชิงกลยุทธ์ จะต้องนำมาพิจารณาในการกำหนดเป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ในระดับต่าง ๆ ขององค์กรในยุคใหม่นี้

3. สภาพแวดล้อมภายใน ระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .724 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนการจัดการธุรกิจให้ทันสมัยอยู่เสมอมีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม สามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วกิจการมีระบบที่ตอบสนองต่อการตัดสินใจทางธุรกิจการยอมรับความเสี่ยงในการจัดการธุรกิจเป็นสิ่งจำเป็น

และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทำให้เกิดโอกาสในการสร้างนวัตกรรมใหม่สอดคล้องกับแนวคิดของ Wheelen & Hunger (2002 : 11) กล่าวถึงสภาพแวดล้อมภายในเป็นแรงผลักดันภายในธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อการจัดการและการดำเนินงานของธุรกิจซึ่งธุรกิจสามารถควบคุมและจัดการสภาพแวดล้อมลักษณะนี้ให้เป็นไปตามแนวทางที่ต้องการได้ในการจัดการผู้บริหารต้องทำการศึกษายปัจจัยเหล่านี้เพื่อประเมินจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weakness) ขององค์กร สภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ โครงสร้างองค์กร กลยุทธ์องค์กรบุคลากร วัฒนธรรมองค์กร เป็นต้น

4. การเติบโตของวิสาหกิจระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .943 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ธุรกิจมีผลตอบแทนจากกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพบริการที่มีต่อลูกค้าอย่างสม่ำเสมอธุรกิจมีผลตอบแทนจากสินทรัพย์สูงขึ้นธุรกิจแนวโน้มของการเติบโตอย่างต่อเนื่องเน้นความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสำคัญและธุรกิจมียอดขายที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่างมุ่งเน้นการสร้างผลกำไรหรือผลตอบแทนมากกว่าการดำเนินงานในระยะยาวจึงทำให้เป็นเพียงการดำเนินงานในระยะสั้นๆ เท่านั้น ดังที่แนวคิดของ Beaver & Jennings (2005) ได้อธิบายไว้ว่า การดำเนินธุรกิจจากช่วงเวลาหนึ่งถึงช่วงเวลาหนึ่ง ธุรกิจอาจดำเนินไปสู่ปัญหาถ้าไม่ควบคุมการเติบโต การเติบโตที่สามารถให้อยู่ภายใต้การควบคุมได้ หรือไม่สามารถให้อยู่ภายใต้การควบคุมได้ นำไปสู่ผลกระทบที่น้อยกว่าที่ควรจะเป็น หรืออาจนำไปสู่ปัญหาด้านการเงิน

ผลวิเคราะห์ด้วยสมการ โครงสร้างพบว่า สภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของวิสาหกิจจะเห็นได้ว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม พฤติกรรม นวัตกรรมและสภาพการแข่งขัน หากการแข่งขันมีความรุนแรงย่อมทำให้ลูกค้ามาใช้บริการน้อยลงและไปใช้บริการของกลุ่มแข่งขันทำให้ส่วนแบ่งการตลาดลดลง ดังนั้นผู้ประกอบการต้องการศึกษาความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของลูกค้าเพราะมีผลทำให้การดำเนินงานของธุรกิจอาจมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ถ้าผู้ประกอบการใส่พฤติกรรมลูกค้าจึงเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Monchawan (2013 : 162) พบว่า ด้านลูกค้ามีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อผลการดำเนินงานโดยรวม ซึ่งผู้บริหารองค์กรควรบริหารความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์องค์กรอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มีความเหมาะสมและชัดเจนตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ให้เร็วขึ้นซึ่งจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันกับคู่แข่งทางธุรกิจได้อย่างยั่งยืน

รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมภายในมีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของวิสาหกิจเห็นได้จากการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่ได้มุ่งเน้นในการพัฒนานโยบาย แนวทางในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงไม่ได้ให้ความสำคัญในสมาชิกที่ร่วมดำเนินงานด้วย จึงส่งผลให้เมื่อผลตอบแทนไม่ได้ดังตามที่เป้าหมายกำหนดไว้สมาชิกส่วนใหญ่จึงออกจากความเป็นสมาชิก แต่เมื่อมีการดำเนินงานที่เห็นผลกำไรที่ดีกว่ากลับมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น ดังที่ผลการศึกษาของ Boonthawan (2007: บทคัดย่อ) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญต่อระดับของบริบท คุณลักษณะ การเป็นผู้ประกอบการ สถานะทางสังคม ความมั่งคั่ง แรงจูงใจและความสำเร็จของธุรกิจ ลำดับต่อมาสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกมีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ อันเนื่องมาจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่มีการคำนึงถึงศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินงานของตนเอง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญอย่างมากในการดำเนินงานของธุรกิจจะต้องศึกษาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกธุรกิจควบคู่ไปด้วย เพราะสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันนำมา ซึ่งความสำเร็จและความล้มของธุรกิจ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำเป็นต้องมีความเข้าใจและติดตาม เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทาง กระบวนการในการดำเนินงานธุรกิจให้สอดคล้องและอยู่รอดต่อไป (Natawat, 2012 : 9 - 10)

ลำดับสุดท้ายการจัดการเชิงกลยุทธ์มีอิทธิพลทางตรงต่อการเติบโตของวิสาหกิจอันเนื่องมาจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไม่ได้มีการนำรูปแบบของการจัดการเชิงกลยุทธ์เข้ามาใช้ในการบริหาร เพื่อเป็นการสร้างแนวทางและป้องกันการปรับเปลี่ยนของสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานธุรกิจ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการยังขาดการตอบสนองต่อสถานะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกธุรกิจเพื่อให้ทันต่อการแข่งขันทางธุรกิจอย่างตลอดเวลา ดังที่ผลการวิจัยของ Monchawan

(2013 : 162) พบว่า ผู้บริหารองค์กรควรบริหารความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์องค์กรอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้องค์กรสามารถตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีการแข่งขันทางธุรกิจได้อย่างทันทั่วทั้งที่ นอกจากนี้ ควรมีการจัดสรรความรับผิดชอบงานตามกลยุทธ์ในแต่ละแผนกแต่ละบุคคลให้มีความเหมาะสมและชัดเจนตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อช่วยในการตัดสินใจให้เร็วขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์กรที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันกับคู่แข่งทางธุรกิจได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่อื่นๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกัน รวมไปถึงศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาได้ตรงประเด็น
2. ควรมีการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อไปในอนาคตให้ประสบความสำเร็จ
3. ควรมีการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนและกำหนดแนวทางในการดำเนินธุรกิจ ที่จะทำให้สามารถพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจให้ให้มีการเติบโตอย่างยั่งยืน
4. ควรมีการศึกษาวิจัยซ้ำในอนาคต เรื่อง บริบทของสภาพแวดล้อมและการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเพิ่มกลุ่มประชากรในพื้นที่ใกล้เคียง และเพิ่มตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้ผลการวิจัยครอบคลุมทุกประเด็น และได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ประสบความสำเร็จต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชัยยุทธ เลิศพาชิน. (2555). การจัดการเชิงกลยุทธ์. คณะวิทยาการจัดการ สาขาการจัดการทั่วไป. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ณัฐวัฒน์ พระงาม. (2555). การจัดการเชิงกลยุทธ์. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- บุญทวารธน์ วิงวอน. (2550). การจัดการธุรกิจขนาดย่อม. คณะวิทยาการจัดการ สาขาการจัดการทั่วไป. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- _____. (2554). สภาพแวดล้อม คุณลักษณะ การเป็นผู้ประกอบการ สถานะทางสังคม ความมุ่งมั่นและแรงจูงใจที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจขนาดย่อม ในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. ลำปาง: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- แผนพัฒนาจังหวัดลำปาง. (2556). SWOT จังหวัดลำปาง ปี 2556. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2556, จาก <http://www.lampang.go.th/strategic/2556/s01n.pptx>.
- มนชวัล นารถศิลป์. (2556). ผลกระทบของกลยุทธ์องค์กรเชิงพลวัตที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ประเภทขนส่งทางถนนในประเทศไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 32(6), 162 - 172.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2556). รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2556, จาก <http://www.sme.go.th>.
- Beaver G. & Jennings P. (2005). Competitive advantage and entrepreneurial power: The dark side of entrepreneurship. **Journal of Small Business and Enterprise Development**, 12(1): 9 – 23.

- Boyd D. & Gumpert, D. (1983). Coping with Entrepreneurial Stress. **Harvard Business Review**, 61: 44-64.
- Comrey A. L. & Lee H. B. (1992). **A first course in factor analysis**. New Jersey: Erlbaum.
- Lampang Provincial Development Plan. (2013). **SWOT, Lampang Province, Year 2013**. Retrieved June 2, 2013, from <http://www.lampang.go.th/strategic/2556/s01n.pptx>.
- Lertphachin C. (2012). **Strategic Management**. Faculty of Management Science General management. Lampang: University Rajabhat Lampang
- Nartsilpa M. (2013). The Impact of Dynamic Organization Strategy on Performance Business operations Road Transport SMEs in Thailand. **Journal of Humanities and Social Sciences Maharakham University**, 32(6), 162-172.
- Office of Small and Medium Enterprises Promotion (2013). **Situation of Medium and Medium-Sized Enterprises Small**. Retrieved June 2, 2013, from <http://www.sme.go.th>.
- Pra Ngam N. (2012). **Strategic Management**. Phitsanulok: Phitsanulok University.
- Plunkett W. R., Attner R. F. & Allen G. S. (2008). **Management: Meeting and Exceeding Customer Expectations** (9th ed.). England: Pearson Education.
- Wheelen T. L. , & Hunger, J. D. (2008). **Strategic Management and Business Policy** (11th ed.).
- Wingworn B. (2007). **Small Business Management**. Faculty of Management Science General management. Lampang: Lampang Rajabhat University.
- _____. (2011). **Environment, Entrepreneurship Characteristics Social status, wealth and Motivation that affects small business success In the upper northern region of Thailand**. Faculty of Management Science General management. Lampang: Lampang Rajabhat University.